

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на образованието,
младежта и науката

**НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ТЕСТ ПО БЕЛ
ОБЛАСТЕН КРЪГ
12 МАРТ 2011 ГОДИНА**

Прочетете текста и отговорете на въпроси от 1. до 7. включително:

Ако си мислите, че любимецът на публиката Енрике Иглесиас не е правил нищо през последните три години, освен да се излежава на плажа с приятелката си Ана Курникова, много се лъжете. Въпреки че роденият в Мадрид и отраснал в Маями певец е продал над четиридесет милиона копия от своите албуми по цял свят, въпреки че е един от най-успешните артисти в историята на поп музиката, той не е обикновена звезда. Синът на Хулио Иглесиас е запретнал ръкави, за да подготви новия си албум – пътувания, писане, записи. Най-после на пазара излиза „Страдащ от безсъние” като резултат от безсънните нощи, посветени на записи за най-амбициозния му проект до момента. Който си купи албума, ще чуе хип-хоп и електронен бийт – задължително условие за успешен музикален проект в новия век.

Енрике е прекарал доста време в изпробване и подобряване качествата на звука. „В началото съзнателно исках да направя албум с добър звук, но после си казах, че няма смисъл да се прекалява в тази посока. Стремя се да пиша песни, които харесвам!” – признава младият Иглесиас и допълва: „Едно нещо е сигурно – дадох всичко от себе си за този албум, цялото си сърце и душа.”

1. Кое заглавие е най-подходящо за текста?

- А) Най-известните песни на Енрике Иглесиас
- Б) Енрике Иглесиас и Ана Курникова отново заедно
- В) Опитите на Енрике Иглесиас за подобряване на звука
- Г) Енрике Иглесиас се завръща след тригодишно мълчание

2. Кой израз НЕ е използван за назоваване на певица в текста?

- А) синът на Х. Иглесиас
- Б) младият Иглесиас
- В) тийнейджърски идол
- Г) любимец на публиката

3. Кое от твърденията е вярно според текста?

- А) Енрике Иглесиас има музикално студио в Маями.
- Б) Най-важното за музиканта е албумът му да има специфичен звук.
- В) Певецът е болезнено амбициозен и ревнив.
- Г) За Енрике най-същественото е да създава песни, които харесва.

4. С кой от посочените изрази може да се замени подчертаното в текста фразеологично словосъчетание *е запретнал ръкави*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) се е заловил здраво за работа
- Б) е подготвил сценичния си костюм
- В) е пренебрегнал чуждото мнение
- Г) се е лишавал от почивка и сън

5. Преобразувайте подчертаната част от пряката реч в текста в непряка.

Запишете варианта в листа за отговори.

6. Какво е по състав третото изречение в текста?

- А) сложно съставно с подчинено определително изречение
- Б) сложно смесено изречение
- В) сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение
- Г) сложно съчинено изречение

7. В кое глаголно време е подчертаната глаголна форма във втория абзац на текста?

Запишете отговора в листа за отговори.

8. Кой от посочените фразеологизми НЕ е синоним на подчертаното словосъчетание в изречението?

Тъй е! Аз съм врял и кипял в тия работи, че ги разбирам... („Бай Ганьо у Иречека”, Алеко Константинов)

- А) дялан камък съм
- Б) стрелян заек съм
- В) стара кримка съм
- Г) в трета глуха съм

9. Коя дума в изречението НЕ е употребена правилно?

Храните (А) с генномодифицирани (Б) организми (В) са отровни (Г) за здравето на човека.

10. С кой от изразите може да се замести подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Опитваме се да решаваме проблемите с лека ръка и резултатите винаги са под очакваното.

- А) като обмисляме ситуацията
- Б) с надежда за големи печалби
- В) без да мислим за последиците
- Г) при благоприятни условия

11. В кой ред фразеологичните словосъчетания са синоними?

- А) стои като на тръни – вятър го вее на бяла кобила
- Б) вързан в ума и в ръцете – на две магарета слама не може да раздели
- В) бръмбари бръмчат в главата му – ти го караш по пътя, то върви из тръните
- Г) от игла до конец – връзвам кънките

12. В кои от двойките изречения подчертаните думи са антоними?

- А) Ще участвам във всяка училищна инициатива./ Посещаваме всяко мероприятие на класа с интерес.
Б) Те се лекуваха с най-различни билки./ След издържания изпит те заслужено лекуваха.
В) Съседката има прекрасен син на десет години./ За подарък той си избра син автомобил.
Г) Следствието обсъди всяко съмнително доказателство./ Героинята има едно несъмнено качество – силно обаяние.

13. Кой от фразеологизмите НЕ е синоним на останалите?

- А) текат му парите из ведро
Б) парите с лопата ги рине
В) не струва пукната пара
Г) мери си парите с кантар

14. Какви са подчертаните думи в изречението от лексикална гледна точка?

Новите модели якета със сваляща се подплата са практични и удобни дрехи за всеки ден и за всяка възраст – практически могат да се носят през всички сезони.

- А) омоними
Б) пароними
В) антоними
Г) синоними

В коя от подчертаните думи НЕ е допусната грешка? Общо условие за задачи 15. и 16.

15. Спарта, чиито (А) авторитет дотогава бил неуспорим (Б), с безпокойство наблюдавала как моцта (В) на Атина се разрасвала (Г).

16. След освобождението(А) на България в областа (Б) на селското стопанство настъпил истински (В) аграрен поврад (Г).

17. В кой от редовете има грешка при цитирането?

- А) Поетът използва хиперболи, за да подсили въздействието на образите: „всяко дърво меч е, всякой камък – бомба”.
Б) Храбрият генерал Столетов изрича паметните думи, че „България цяла сега нази гледа”.
В) Кулминацията на чувствата намира израз в стиха „О, геройски час!”.
Г) Поетът употребява сравнението „героите наши като скали твърди”, за да разкрие категоричната им решимост да не отстъпват пред врага.

18. В кои позиции трябва да се поставят запетай в изречението?

Понеже старецът държеше ключа на кръчмата сам (1) и сам отваряше (2) и затваряше (3) когато някой от къщните отиваше в нея по работа (4) то Божан заподозря (5) че той там крие парите си (6) и почна да го следи.

- А) 1, 2, 4, 5
Б) 3, 4, 5, 6
В) 2, 3, 4, 5
Г) 2, 3, 5, 6

19. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Аз, разбира се, трябва да имам документ за владеење на езика.
- Б) Майка ми, напротив, беше съгласна с всяко едно предложение.
- В) Вероятно, за рождения си ден ще получи най-различни подаръци.
- Г) С удоволствие бих се запознал с твоите най-добри приятели.

20. В коя от подчертаните думи е допусната граматична грешка?

Героят от вазовата (А) творба, който (Б) най-харесвам (В), се указа (Г) без реален прототип.

21. В кое изречение е допусната пунктуационна грешка?

- А) Майсторът се съгласи да дойде и да поправи хладилника, след като се уговорим предварително.
- Б) Служителят изказа мнение, че случилото се е грешка, и помоли всички присъстващи за извинение.
- В) Тази идея на пръв поглед твърде невероятна, ми се струваше сполучлива за училищния карнавал.
- Г) Обещаха, че ще ми помогнат, при условие че положи максимални усилия в работата си по проекта.

22. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Искях да се представя добре на изпита макар, че нямах достатъчно време да се подготвя.
- Б) Ходеше в планината, само когато искаше да се зареди с нови сили за предстоящата седмица.
- В) Чувствам се неспокоен, защото, когато приятелите ме хвалят много, знам, че преувеличават.
- Г) Често мислех, че прекалено много се хвали, но, когато иска, може винаги да ти помогне.

23. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Трябваше да се приберем, понеже както се очакваше, нещата отиваха към провал.
- Б) След работа си тръгвам, но, за да се прибера по-бързо вкъщи, използвам метрото.
- В) Гледахме телевизия, защото давах интересен филм и не сме чули телефона.
- Г) Това твърдение, как да успееш на всяка цена, според мене е вредно за младите хора.

24. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) Елена замина, за да го забрави и близките ѝ уважиха това решение, защото знаеха, че тя има право.
- Б) Един мрачен, февруарски ден, когато се разхождах в парка, неочаквано срещнах мой бивш съученик.
- В) Тези хора, обречени на смърт, усетиха велико щастие в последната битка, когато се решаваше победата.
- Г) Във всяка гора, приятелю мой може да се загубиш, нищо че я познаваш добре и се ориентираш безпогрешно.

Препишете в листа за отговори изреченията, като отстраните правописните и пунктуационните грешки, както и грешките в членуването. Общо условие за задачи от 25. до 28. включително.

25. В шишето имаше една две глътки вода и когато младежът се нахрани изпи половината от нея.

26. Съсредоточих се върху мисълта, че моят приятел ме очаква и се предвижих смело напред.

27. Капитанът искаше напълно да се увери, колко стабилно стои кораба при силно вълнение.

28. Удивих се, че само за една нощ малкото дръвче е израстнало и е стигнало лазурният небесен свод.

29. По какво се различават подчертаните глаголи в изречението?

Илийца с безпокойство следеше да не би да наближи оставения бряг.

- А) по вид
- Б) по залог
- В) по лице
- Г) по число

30. Кое от изреченията е сложно смесено изречение?

- А) Слънцето стоеше там, протягаше се, но не тръгна по небето, а се търкулна през ливадите, засия и ласкаво напече земята.
- Б) Ден след ден ни връхлитат различни проблеми, които ни изправят пред необходимостта да ги решаваме, без да можем да ги избегнем.
- В) Пролетни капки дъжд плюсяха по балкона, после се спускаха стремително по капчука и тръгваха да разгледат града, преди да достигнат отворите на уличните шахти.
- Г) Преди години проектът, засягащ напояването на пустинята, предвиждаше отклоняване на реки, известни със своята пълноводност през почти всички месеци.

31. Кое изречение НЕ е сложно съставно с подчинено подложно изречение?

- А) Който зяпа в небето, пада в кладенеца.
- Б) Не е достатъчно да слушаш учителя в часовете.
- В) Ясно е, че децата ще успеят на изпита.
- Г) Който песни раздава, той е честит.

32. Кое от изреченията е сложно съставно с подчинено определително изречение?

- А) Международна агенция разпространи новината, че още през февруари са се появили щъркели.
- Б) Момчето гледаше как пожарникарите свалят котката от дървото, намиращо се в съседния двор.
- В) Подписвайки документа, декларирам, че никой от членовете на комисията не ми е роднина.
- Г) Баба не си спомня дали е имала слаби оценки в училище, когато е била малка.

33. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната правописна грешка?

Когато четеше за патешествията (А), Мони силно се въодушевяваше (Б), строеше във въобръжението (В) си кораби, с които искаше да достигне неиследвани (Г) земи.

34. В коя от подчертаните думи е допусната правописна грешка?

Пристигането на конниците (А) бе по-различно от друг път – нямаше го оня невъобразим (Б) шум, с който обикновенно (В) съпровождаха (Г) посещението на знатен гост.

Прочетете изречението и изпълнете задачи 35. и 36.:

Алпинистите продължиха да вървят към базовия лагер цял следобед защото се бяха забавили по пътя като спираха за почивка на няколко места и все още не бяха тръгнали дори когато Вера им се обади по радиостанцията за да съобщи че времето много бързо се разваля а са възможни и лавини.

35. Колко са пропуснатите запетай в изречението?

Запишете отговора с думи в листа за отговори.

36. Колко съчинителни и колко подчинители съюзни думи са употребени в изречението?

- А) 3 съчинителни и 4 подчинителни
- Б) 4 съчинителни и 5 подчинителни
- В) 5 съчинителни и 2 подчинителни
- Г) 2 съчинителни и 5 подчинителни

37. Каква е грешката в изречението?

Ние, кандидат гимназистите, трябва да прочетем много литературни творби, за да се подготвим успешно за предстоящия изпит.

- А) граматична
- Б) пунктуационна
- В) правописна
- Г) лексикална

38. Коя от думите е глагол?

- А) бележкар
- Б) бележит
- В) бележа
- Г) бележка

39. Коя е пропуснатата местоименна форма в изречението?

Сестра ми е човек, на можеш винаги да разчиташ.

- А) която
- Б) когото
- В) който
- Г) комуто

40. В кое изречение НЕ е употребено съставно сказуемо?

- А) Странджата продължи да говори, когато видя замислените лица на своите другари.
- Б) В лирическия увод са отхвърлени несправедливите обвинения към българския народ.
- В) Селянинът разбира, че трябва да помогне да тези хора, като съхрани надеждата им.
- Г) Бунтовникът е направил своя избор и очаква разбиране и подкрепа от своята майка.

41. В кое изречение е допусната грешка?

- А) В света има около четиридесет милиардери.
- Б) В класа ни учат двадесет и четири ученици.
- В) В селото се върнаха само два черни коня.
- Г) В самолета имаше двеста и двадесет пътника.

42. Коя дума е написана правилно?

- А) свещенник
- Б) посланник
- В) въстанник
- Г) племенник

43. В кое от изреченията НЕ е допусната грешка при членуване?

- А) Учителят се оказа най-изненадания от развоя на събитията.
- Б) Учителят се оказа най-изненаданият от развоя на събитията.
- В) Учителя се оказа най-изненадания от развоят на събитията.
- Г) Учителя се оказа най-изненаданият от развоя на събитията.

44. В кой ред ВСИЧКИ думи са написани правилно?

- А) недочувайки, немея, не знаейки
- Б) не знаещ, ненаказан, не видян
- В) не описуем, не чувайки, не говорейки
- Г) невиждащ, нехая, не изпратен

45. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) В училището обявиха място за помощник директор.
- Б) Айзък Азимов е световноизвестен писател фантаст.
- В) Кандидат-гимназиалният изпит ще бъде през май.
- Г) Участвахме като статисти във филмова супер продукция.

46. В коя от творбите НЕ присъства идеята за свободата на родината?

- А) „Немили-недраги”
- Б) „Една българка”
- В) „На прощаване в 1868 г.”
- Г) „Българският език”

47. Кое от твърденията за разказа „Една българка” е вярно?

- А) Творбата е написана след Априлското въстание и преди Освобождението.
- Б) Бунтовникът е застрелян в една кошара от Джамбалаза.
- В) Във втората част на разказа Иван Вазов използва ретроспекция.
- Г) Игуменът на манастира нарича баба Илийца „луда”.

48. Посочете правилното продължение на твърдението:

Лирическото отстъпление във втора глава на повестта „Немили-недраги”...

- А) изразява пряко авторовото отношение към хъшовете.
- Б) е част от речта на Странджата.
- В) разкрива нежеланието на хъшовете да работят в Румъния.
- Г) изобразява нощна Браила.

49. Кое от твърденията НЕ е вярно за лирическия увод на „Опълченците на Шипка“?

- А) Състои се от две антитезисни части.
- Б) Анафората „нека“ изразява Вазовото преклонение пред подвига на опълченците.
- В) Образът на върха е представен чрез сравнения и епитети в градация.
- Г) Съдържа опозицията „позор-слава“.

50. Какво внушава финалът на стихотворението „На прощаване в 1868 г.“?

Но...стига ми тая награда

да каже нявга народът:

умря сиромаш за правда,

за правда и за свобода...

- А) Героят очаква да получи материална награда за своето дело.
- Б) Подвигът придава висш смисъл на човешкия живот.
- В) Бунтовникът не се интересува от отношението на другите към него.
- Г) Личният живот е по-ценен от смъртта в името на свободата.

51. Какво НЕ изпитва бунтовникът към своята майка в мига на прощаване?

- А) вина, че ѝ причинява страдание
- Б) признателност, че го е закърмила в юнашки дух
- В) нежна обич и синовна привързаност
- Г) огорчение от липсата на нейната подкрепа

52. Кои са пропуснатите думи в откъса от V глава на повестта „Немили-недраги“?

Величествени документи!

Бръчков цял потрепера.

Странджата се повдигна, посегна и каза:

- Дай, Бръчков!

И като ги пое, той ги целуна. После каза със слаб и пресекнат глас:

- Вземи това от мене! [...] Странджата! [...] за България!...

Отговора запишете в листа за отговори.

53. Кое определя IV част на разказа „Една българка“ като кулминация в творбата?

- А) Усилията на героинята да постигне целта си достигат върхов момент.
- Б) На предна позиция излиза духовната извисеност на главната героиня.
- В) За първи път читателят разбира истинската душевна и физическа сила на Илийца.
- Г) Акцентира се на образа на бунтовника, който търси помощта на Илийца.

54. Кои от изразите НЕ са антоними в контекста на одата „Българският език“?

- А) хули гадки – звуци сладки
- Б) мощ – разкош
- В) кал – блясък
- Г) песен – брътвеж

Прочетете откъса от пътеписа на Алеко Константинов „До Чикаго и назад“ и отговорете на въпроси 55. и 56.

Нещо ври, кипи, беснува се, гърми, като че потърсва цялата околност, снопове пяна се мятат като фонтани нагоре, воден прах обсипва целия водопад....

55. Какво изразно средство НЕ е използвано в откъса?

- А) метафора
- Б) сравнение
- В) хипербола
- Г) епитет

56. Каква фигура на езика са подчертаните глаголни форми в откъса?

Запишете отговора в листа за отговори.

57. С кой израз трябва да се допълни изречението, за да е вярно твърдението?

Стихотворенията „Опълченците на Шипка” и „На прощаване”...

- А) са забележителни образци на одата.
- Б) изграждат образа на поробителите.
- В) разкриват идеалите на хъшовете.
- Г) са създадени преди Освобождението.

58. Какво изразно средство НЕ се открива в строфата от „Българският език”?

*Разбра ли някой колко хубост, мощ
се крий в речта ти гъвкава, звънлива –
от руйни тонове какъв разкош,
какъв размах и изразитост жива?*

- А) алитерация
- Б) метафора
- В) инверсия
- Г) анафора

59. За кой български творец се отнася словесният портрет?

*В 1876 година, когато излезе войвода с 200 души, за да се бие за свободата на България, имаше около 32-34 години, около 1,75 м ръст, сух, но с яко телосложение...
Очите му – много изразителни и понякога блестящи.*

Отговора запишете в листа за отговори.

60. Защо Македонски рискува живата си, преминавайки през замръзналата река?

- А) Избирайки този опасен път до Русчук, Македонски доказва единствено на баба Тонка, че не се страхува от смъртта.
- Б) Героят изпълнява отговорна мисия, от която зависи успехът на народното дело, и няма право на неуспех.
- В) Похвалил се е пред другарите си, че ще премине през замръзналата река, защото е най-силният сред тях.
- Г) Македонски е авантюрист и затова търси рисковани ситуации, в които да доказва качествата си пред Левски.